

OP WEG NAAR DE STATENZAAL

Op weg
naar Het

Lagerhuis

AANBEVELINGEN VOOR JONGERENPARTICIPATIE NAMENS NEDERLANDSE JONGEREN

WWW.OWNHLAGERHUIS.NL

Op weg naar de Statenzaal:

Aanbevelingen voor jongerenparticipatie
namens Nederlandse jongeren die deelnamen aan
Op weg naar Het Lagerhuis

Jongerenparticipatie: Geen luxe maar noodzaak

Jongerenparticipatie is van cruciaal belang voor de politiek. Zo zijn jongeren niet alleen toekomstige kiezers, maar ook de groep mensen die het langst de gevolgen van politieke keuzes ondervinden.

Sinds 2020 is meer dan de helft van de stemgerechtigden 50 jaar of ouder. De hoeveelheid oudere stemmers (65+) per jonge kiezer zal de komende decennia alleen maar toenemen.¹ In een vergrijzende samenleving gaat een groot deel van de politieke discussie over zaken die oudere leeftijdsgroepen raken, zoals pensioenen, zorgkosten en veranderingen in het belastingstelsel.

De vraag is dan; wat doet deze macht bij oudere kiezers met het welzijn van jongere generaties? Vele crises van dit moment zijn onlosmakelijk verbonden met besluitvorming uit het verleden. De klimaatcrisis, de stikstofcrisis en de woningnood zijn daar bekende voorbeelden van. De keuzes die we nu maken, werken nog lang door. Een gebrek aan jongerenparticipatie zorgt ervoor dat oudere generaties het voor het zeggen hebben en jongeren te weinig hun stem kunnen uiten. Jongeren onder de 18 jaar kunnen nog niet stemmen maar hebben wel te leven met de keuzes die nu worden gemaakt.

Om deze reden is jongerenparticipatie cruciaal. Door jongere generaties te betrekken in besluitvorming verzeker je een toekomstgerichte blik die niet alleen de belangen van de (oudere) kiezer van nu behartigt.

In Nederland zien we bovendien een groeiende kloof tussen burgers en politiek, het vertrouwen in de politiek is laag. Door jonge mensen bij de politiek te betrekken, kunnen we het tij keren.

***'Wees je bewust dat als je ons nu aanspreekt
je ons voor de komende 80 jaar als kiezer hebt!'***

---

¹ Bron: De Correspondent, januari 2023. <https://decorrespondent.nl/14002/zonder-toekomstgerichte-vijftigplussers-is-nederland-verloren/b368bda9-f943-0c5d-34a2-554d1b8c9010>

Op weg naar Het Lagerhuis: Jongeren spreken zich uit

Op weg naar Het Lagerhuis is de grootste debat- en speechwedstrijd van Nederland. In samenwerking met de Nederlandse provincies organiseert BNNVARA in samenwerking met Het Debatbureau de voorrondes door heel het land. Doordat alle provincies meedoen, heeft het project een landelijke dekking. Jaarlijks doen er meer dan 2.000 jongeren mee vanuit meer dan 200 deelnemende scholen. De jongeren leren de provincie kennen, gaan in gesprek met beleidsmakers en geven hun mening over wat er speelt in de provincie. Sinds een aantal jaar geven jongeren daarnaast een speech over een zelfgekozen onderwerp dat hen bezighoudt. *Op weg naar Het Lagerhuis* eindigt elk schooljaar met de tv-uitzending van BNNVARA op NPO2.

Het winnende team uit 2023 (Rijnlands Lyceum Sassenheim) op bezoek in de Tweede Kamer

Door de jaren heen, heeft *Op Weg naar Het Lagerhuis* duizenden jongeren kennis laten maken met de politiek en de provincies. Jongeren krijgen een platform om hun mening te geven en komen in contact met politici. Hierdoor kan *Op weg naar Het Lagerhuis* ook een enorm netwerk bieden aan jongeren die graag participeren en helpen wij graag de provincies aan jongeren te verbinden.

Zoals we in de inleiding hebben benoemd, is het cruciaal dat de politiek van nu bezig is met de belangen van jonge mensen. Om dit proces op gang te brengen

hebben we Nederlandse jongeren gevraagd naar hun betrokkenheid bij de politiek.² Dit verslag is het resultaat daarvan, en biedt handvatten voor politici, beleidsmakers en het onderwijs om jongerenparticipatie te versterken. In de enquête werd jongeren gevraagd naar de thema's die voor hen belangrijk zijn, delen zij de belemmeringen die ze ervaren en doen ze aanbevelingen voor betekenisvolle jongerenparticipatie.

“Jongeren mee laten praten over bepaalde maatschappelijke kwesties zoals onder andere mentale gezondheid, het woningtekort en milieuvervuiling kan volwassenen in de politiek een andere kijk geven op dit soort onderwerpen.”

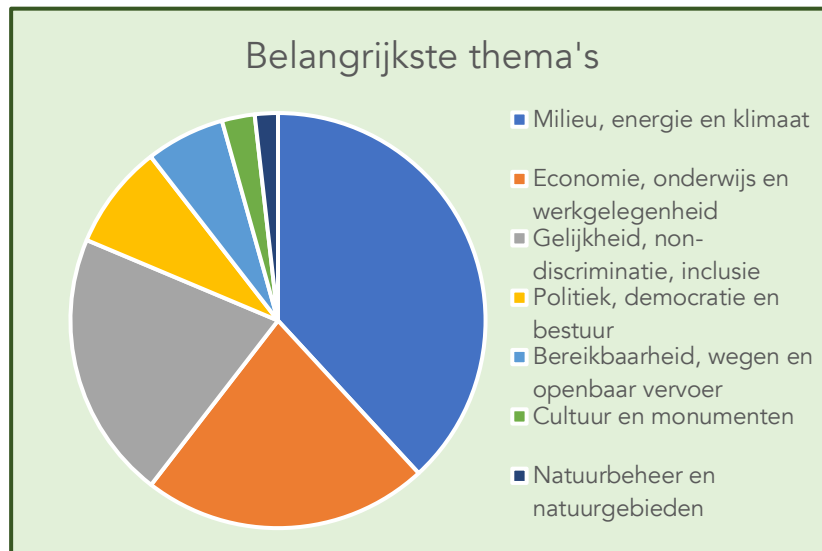

Belangrijke thema's voor jongeren

De respondenten gaven aan wat zij de belangrijkste thema's van dit moment vinden. Daaruit blijkt dat milieu, energie en klimaat voor jongeren een wezenlijk thema is: 38% van de jongeren koos dit als belangrijkste thema. Ook economie, onderwijs en werkgelegenheid (22%) en gelijkheid, non-discriminatie en inclusie (20%) zijn belangrijk voor jongeren.

---

² Deze enquête is uitgevoerd onder deelnemers aan Op weg naar Het Lagerhuis 2022-2023 en is door 1.400 deelnemers uit heel Nederland ingevuld. Deelnemers zijn scholieren in het voortgezet onderwijs tussen de 15 en 18 jaar oud.

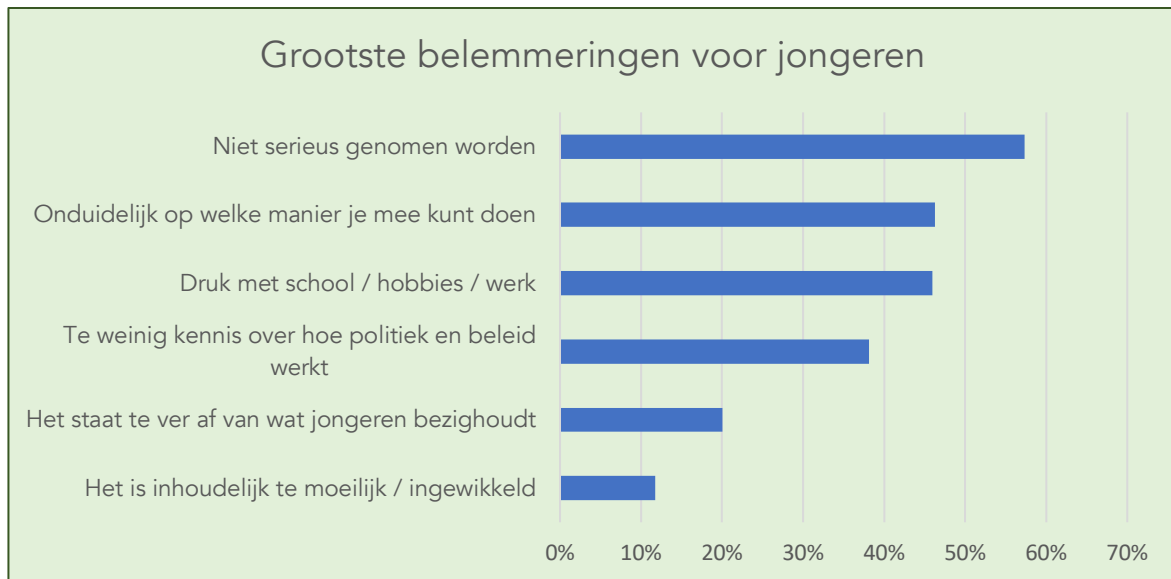
Kloof tussen jongeren en de politiek

Jongeren ervaren ook belemmeringen in participatie, waardoor er gevoelsmatig een kloof kan ontstaan. Wij kaarten hier een aantal van deze belemmeringen aan. Vanuit onze enquête staat met stip op één dat jongeren zich niet serieus genomen voelen. Ze willen het gevoel hebben dat zij een waardevolle bijdrage kunnen leveren voor beleid dat er echt toe doet: 'Projecten zijn leuk, maar nutteloos omdat het politici niet genoeg interesseert wat jongeren vinden.' Hierin is dus veel winst te behalen.

Daarnaast is het voor jongeren lang niet altijd duidelijk is hoe zij mee kunnen doen. De communicatie is niet gericht op jongere doelgroepen. Ook op sociale media zien zij te weinig van de politiek, terwijl dit juist de platformen zijn waarop zij te bereiken zijn. Ook is vaak de taal en de thematiek wat stoffig, waardoor ook de plank wordt misgeslagen.

“Jongerenparticipatie is belangrijk: omdat politiek kortzichtig is zonder de stem en visie van jongeren. We zijn bang voor onze toekomst en durven verder te kijken.”

Als laatste vinden jongeren het lastig om actief naar de politiek te stappen omdat ze het druk hebben op school, met hobby's, sport, werk, etc. Daarom is de stap om zelf actief mee te doen vaak een grote voor jongeren. Dit zou dan verwerkt moeten worden in hun reguliere programma's of er zou een actieve handreiking vanuit de politiek moeten komen.

Op basis van de vragen aan jongeren zien wij vooral veel onbenut potentieel. Van de deelnemende jongeren vindt 91% het belangrijk om mee te beslissen over thema's die in de politiek spelen. Door te luisteren naar wat hen tegenhoudt maar ook hun aanbevelingen serieus te nemen, win je niet alleen toekomstig electoraat, maar creëer je maatschappelijk betrokken burgers.

“NIX18 beschermt jongeren voor hun toekomst, maar pas kunnen stemmen na 18 haalt de toekomst verder van hun weg.”

Belangrijkste aanbevelingen voor jongerenparticipatie

Het moet anders, en dat kan ook. Op basis van de drie grootste belemmeringen dragen de jongeren aanbevelingen aan. De volgende negen aanbevelingen zijn handvatten om de verschillende belemmeringen voor jongeren weg te nemen, waarbij het dus zeker kan dat een provincie zich al op meerdere van deze punten inzet! De punten spreken zowel politici, beleidsmakers, als het onderwijs aan om stappen te zetten waarin zij jongeren kunnen betrekken.

“Wij willen gehoord worden. Wij willen strijden voor onze idealen, visies en ideeën. Wij jongeren zijn de toekomst en daarom is het ook belangrijk dat wij gezien en gehoord worden.”

Aanbevelingen

1. Start een jongerenraad, parlement of panel
Betrek jongeren door hen kennis te laten maken met de politiek terwijl zij ook hun stem laten horen. Vormen hiervan en nieuwe experimenten zijn al zichtbaar in het land.
2. Organiseer jongerenprojecten
Ondersteun en organiseer met regelmaat jongerenprojecten die jongeren en beleidsmakers met elkaar in contact brengen. Door een bepaalde frequentie te hanteren zorg je ook voor aanhoudende betrokkenheid.
3. Nodig jongeren uit om in gesprek te gaan/debat te voeren met politici
Door actief het gesprek aan te gaan op de plekken waar politiek wordt bedreven, dicht je afstand naar de politiek en laat je zien dat hun input ertoe doet. Laat jongeren meepraten en zoveel mogelijk meebeslissen over onderwerpen die belangrijk zijn voor de regio.
4. Vraag naar de mening van jongeren over thema's die zij belangrijk vinden
Jongeren zijn de kiezers van de toekomst. Beleid werkt vaak vele jaren door op de levens van jonge mensen. Zorg dus voor toekomstgericht beleid door jongeren actief te betrekken.
5. Richt je in communicatie over besluitvorming specifiek op jongeren
Jongeren worden niet via de juiste wegen bereikt. Door beter te richten op communicatie op scholen - maar bovenal op sociale media - kan veel interesse en betrokkenheid worden gewekt.

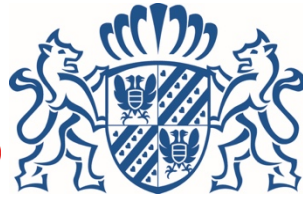

6. Zorg dat de politiek interessant en begrijpelijk is
Laat zien waarom bepaalde onderwerpen belangrijk zijn en sluit aan op de belevingswereld van jongeren. Ook in taalgebruik kan er veel gewonnen worden door in begrijpelijke taal te communiceren.
7. Onderwijs jongeren over actuele en lokale politiek op scholen
Door de thema's van het moment te bespreken met jongeren kan je de politiek dichterbij huis brengen voor jongeren. Het zorgt tevens voor een belangrijke leerervaring.
8. Oefen met jongeren in debatteren
Door met jongeren te debatteren creëer je niet alleen een betrokken houding op actuele onderwerpen maar leer je ze ook zelfvertrouwen op te bouwen in het benoemen en beargumenteren van hun standpunt.
9. Bezoek als politici en beleidsmakers scholen
De doelgroep bezoeken en het gesprek aangaan is een cruciaal middel om betrokkenheid en vertrouwen te creëren. Door het binnen het schoolprogramma te organiseren maak je politiek laagdrempelig zichtbaar.

DIT ONDERZOEK IS UITGEVOERD BIJ
DE VOLGENDE PROVINCIES:

provinsje fryslân
provincie fryslân

provincie
 groningen

Provincie
Noord-Holland

provincie Drenthe

PROVINCIE FLEVOLAND

provincie Overijssel

provincie Utrecht

provincie
Gelderland

provincie
ZUID HOLLAND

Provincie Noord-Brabant

provincie limburg

gesubsidieerd door de Provincie Limburg

Provincie Zeeland